

Saturs

Ievadvārdi	11
1. KRIMINĀLPROCESUĀLĀS TIESĪBAS UN TO ATTĪSTĪBA — VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS. KRIMINĀLPROCESA PAMATPRINCIPI	13
1.1. Krimināltiesības: tiesiskā drošība krimināltiesībās un kriminālprocesā	14
<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
1. <i>Nullum crimen, nulla poena sine lege</i>	14
2. Tiesiskā drošība kriminālprocesā	20
3. Dažas problemātiskas iezīmes krimināltiesisko un kriminālprocesuālo tiesību normu pieejamībā un skaidrībā Latvijā*	22
Kopsavilkums	31
1.2. Krimināltiesību un kriminālprocesa normatīvā regulējuma saskaņotības nepieciešamība un aktuālā problemātika Latvijā	33
<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
Ievads	33
1. Krimināltiesības un tiesiskā noteiktība	34
2. Krimināltiesības (materiālās krimināltiesības) un kriminālprocess (procesuālās krimināltiesības) – vienojošais un nošķirošais	34
3. Materiālo un procesuālo krimināltiesību nošķiršanas aktuālie jautājumi	36
4. Materiālo un procesuālo krimināltiesību saistības un saskaņošanas nepieciešamības aktuālie jautājumi	41
Kopsavilkums	47
1.3. Valsts budžeta līdzekļu taupīšana un Kriminālprocesa likuma grozījumi — lielās cerības un skarbā realitāte	48
<i>Ārija Meikališa</i>	
Ievads	48
1. KPL grozījumi un to ietekme uz valsts un pašvaldību budžetu, pamatojoties uz likumprojektu sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumiem (anotācijām)	49
2. 23.11.2016. grozījumu Kriminālprocesa likumā vispārīgs apskats	50
3. 23.11.2016. grozījumi Kriminālprocesa likumā: jautājumi, ko tie liek uzdot	52
Kopsavilkums	56
1.4. Eiropas Padomes un Parlamenta direktīvu ietekme uz Latvijas kriminālprocesa tiesību normu attīstību: vispārīgs ieskats un īpaši aizsargājami cietušie procesuālā aizsardzība	58
<i>Ārija Meikališa, Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
Ievads	58
1. Kriminālprocesa likuma attīstības vispārīgs raksturojums un Eiropas Padomes un Parlamenta direktīvu ieviešana kā viens no Kriminālprocesa likuma grozījumus pamatojošiem iemesliem	59
2. ES direktīvu ietekmes uz KPL normu satura attīstību vispārīgs raksturojums	63
3. Īpaši aizsargājami cietušie kā kriminālprocesa dalībnieki un to interešu aizsardzības stiprināšana	65
Secinājumi	69

1.5.	Parlamentārā izmeklēšana un kriminālprocess	71
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	I. Parlamentārās izmeklēšanas un kriminālprocesa saikne — vispārējs ieskats publikācijas tematikā un idejās, ko raksturo Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likuma tapšanas gaita	71
	II. Parlamentārās izmeklēšanas un kriminālprocesa nošķiršanas galvenie kritēriji šī brīža tiesiskajā telpā	77
1.6.	Sabiedriskais viedoklis un tiesas spriešana — savstarpējās ietekmes tiesiski aktuālie aspekti. Nevainīguma prezumpcijas un tiesas atklātuma principu nozīme, evolūcija un problemātika	82
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
1.7.	Nevainīguma prezumpcija — ES minimālie standarti un Latvijas kriminālprocess	90
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	<i>Post Scriptum</i>	100
1.8.	Nevainīguma prezumpcija: kas tā ir, ko un kāpēc paredz?	101
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	levads	101
	1. Ieskats nevainīguma prezumpcijas kā kriminālprocesa pamatprincipa tiesiskajā regulējumā	102
	2. Nevainīguma prezumpcija un mūsdienu aktualitātes	104
	3. Nevainīguma prezumpcija — vai vispār prezumpcija?	107
	4. Nevainīguma prezumpcijas saturs, pamats un nepieciešamība	108
	5. Nevainīguma prezumpcija kā kriminālprocesa pamatprincips personas tiesību un interešu aizsardzībai	112
	6. Nevainīguma prezumpcija un tiesiskuma stiprināšana jeb nevainīguma prezumpcijas ievērošana kā sabiedriska interese	114
	Kopsavilkums	115
2.	KRIMINĀLPROCESA LIKUMA ATTĪSTĪBA UN TAJĀ VEIKTIE GROZĪJUMI (2015–2020)	117
2.1.	Vai Kriminālprocesa likums jau gatavs?	118
	<i>Ārija Meikališa, Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
2.2.	Pārmaiņu laiks kriminālprocesā turpinās — 2017. gada grozījumi	124
	<i>Ārija Meikališa, Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	1. 2017. gada 30. marta un 22. jūnija grozījumu Kriminālprocesa likumā vispārīgs apskats un īsi komentāri	125
	2. Izmāņas Kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka tiesiskajā statusā	128
	3. Grozījumi jautājumos, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu mantu un tās konfiskāciju	133
	4. Izmāņas attiecībā uz aresta uzlikšanu mantai	150
	5. Saīsināto spriedumu reforma	154
	<i>Post Scriptum</i>	157
2.3.	Pārmaiņu laiks kriminālprocesā turpinās — 2018. gada 20. jūnija grozījumi Kriminālprocesa likumā	158
	<i>Ārija Meikališa, Kristīne Strada-Rozenberga</i>	

2.4.	Kriminālprocesa likuma un Krimināllikuma jaunāko grozījumu komentārs un subjektīvs vērtējums daudzsološajām prognozēm	178
	<i>Ārija Meikališa, Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	<i>Post Scriptum .....</i>	223
2.5.	19.11.2020. grozījumi Kriminālprocesa likumā — apskats un komentāri	224
	<i>Ārija Meikališa, Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	<i>Post Scriptum .....</i>	244
2.6.	Kriminālprocesa likuma grozījumu 2015–2021 vispārīgs apskats, secinājumi un prognozes	245
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	levads	245
	1. Kriminālprocesa likuma grozījumu (02.2015.–01.2021.) vispārīgs apskats	245
	2. Kriminālprocesa likuma grozījumi — kā un kur?	271
	3. Kriminālprocesa likuma grozījumu analīze — kāpēc?	273
3.	NOZIEDŽĪGI IEGŪTA MANTA UN CITI MANTISKIE JAUTĀJUMI KRIMINĀLPROCESĀ	281
3.1.	Mantisko jautājumu pierādīšana un tās aktualitātes kriminālprocesā	282
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	Mantisko jautājumu pierādīšanas īpatnību vispārīgs raksturojums	282
	Kompensācijas kriminālprocesā un procesuālo izdevumu pierādīšanas vispārīgs raksturojums	285
	Kopsavilkums	293
	<i>Post Scriptum .....</i>	294
3.2.	Drošības nauda kā mantisks preventīvs piespiedu līdzeklis kriminālprocesā — atsevišķi piemērošanas problēmjautājumi	295
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	Mantisko preventīvo piespiedu līdzekļu izpratne un vispārīgs raksturojums. Drošības nauda kā viens no mantiskajiem preventīvajiem piespiedu līdzekļiem	295
	Drošības naudas piemērošanas pamats un mērķis	299
	Drošības naudas apmērs un iemaksātāji	301
	Drošības naudas piemērošanas kārtība	305
	Drošības naudas piemērošanas pārsūdzība, piemērošanas termiņi un kontrole pār piemērošanu	308
	Drošības naudas kā drošības līdzekļa noteikumu pārkāpšana un tā sekas	310
	Kopsavilkums	314
3.3.	Kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka tiesiskais statuss un tā aktuālā problemātika	316
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	levads	316
	1. Kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka tiesiskās reglamentācijas attīstības apskats	317
	2. Kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka izpratne un ar to saistītā problemātika	319
	3. Kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka tiesiskais statuss un ar to saistītā problemātika	324

	4. Kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka tiesības	330
	Nobeigums	332
3.4.	Personas, kuru mantiskās intereses aizskartas kriminālprocesa gaitā vai rezultātā: to tiesiskā aizsardzība	334
	<i>Ārija Meikališa</i>	
3.5.	Vispārīgs ieskaits jautājumos, ko rada 21.11.2019. grozījumi Kriminālprocesa likumā	341
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	levads	341
	21.11.2019. grozījumi Kriminālprocesa likumā: to vispārīgs apskats	342
	Mantas noziedzīga izcelsme kā pierādīšanas priekšmetā ietilpstošs apstāklis un tās pierādīšanas standarts	344
	Mantas noziedzīgas vai likumīgas izcelsmes pierādīšanas pienākums	348
	Fakta legālās prezumpcijas papildinājumi attiecībā uz mantas noziedzīgu izcelsmi	351
	Secinājumi	353
4.	JURIDISKĀ PERSONA KRIMINĀLPROCESĀ	355
4.1.	Juridisko personu nevainīguma prezumpcija kriminālprocesā	356
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	levads	356
	1. Nevainīguma prezumpcija kā kriminālprocesa pamatprincips	356
	2. Nevainīguma prezumpcijas attiecināšana uz juridisku personu – vispārīgas piezīmes	359
	3. Nevainīguma prezumpcijas atsevišķi elementi un juridiskā persona	362
	4. Tiesības sevi neapsūdzēt un juridiskā persona	368
	Nobeigums	371
4.2.	Krimināltiesiskie piespiedu ietekmēšanas līdzekļi juridiskajām personām, to piemērošanas process un tā aktuālās problēmas Latvijas kriminālprocesā	372
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga, Jānis Rozenbergs</i>	
	levads	372
	1. Juridiskajām personām piemērojamo piespiedu ietekmēšanas līdzekļu krimināltiesiskais raksturojums	373
	2. Piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošanas tiesiskās reglamentācijas vispārīgs apskats juridisko personu procesos	386
	Nobeigums	409
	<i>Post Scriptum</i>	409
4.3.	Preventīvo piespiedu līdzekļu piemērošana juridiskām personām kriminālprocesā	410
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	levads	410
	1. Drošības līdzekļu piemērošana juridiskām personām – esošā situācija	411
	2. Procesuālo sankciju piemērošana juridiskām personām	413
	3. Aresta uzlikšana juridisko personu mantai	414
	4. Drošības līdzekļu piemērošana juridiskām personām – iespējamā attīstība	414
	Nobeigums	415

4.4.	Piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošana juridiskām personām	416
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	levads	416
	1. Piespiedu ietekmēšanas līdzekļu un to piemērošanas tiesā tiesiskā reglamentācija Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā	417
	2. Tiesu prakses par piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošanu juridiskām personām apkopojums	458
	3. Secinājumi par tiesu praksi, tās vērtējums un priekšlikumi pilnveidei	490
5.	KRIMINĀLPROCESUĀLIE PIESPIEDU LĪDZEKĻI	513
5.1.	Aizturēšana kā brīvības atņemšana — atsevišķas pārdomas, Latvijas tiesisko regulējumu vērtējot	514
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	<i>Post Scriptum</i>	521
5.2.	Personas tiesību uz brīvību atņemšana kriminālprocesa gaitā — daži aktuāli tiesisko priekšnoteikumu aspekti Latvijas kriminālprocesa tiesībās	522
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	levads	522
	1. Kriminālprocesa vienkāršošanas reforma un tās radītās izmaiņas aizturēšanas tiesiskajā regulējumā	523
	2. Nepilngadīgo kriminālprocesiālā brīvības atņemšana	527
	Kopsavilkums	531
5.3.	Apcietinājums kriminālprocesā: aktualizēts skats uz piemērošanas problēmām un ietekme uz kriminālprocesa iznākumu	532
	<i>Meikališa Ārija, Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	levads	532
	1. Apcietinājuma piemērošanas izplatība	534
	2. Apcietinājuma praktiskās piemērošanas problēmsituācijas	540
	3. Apcietinājuma piemērošanas ietekme uz kriminālprocesa rezultātu	543
	Secinājumi	553
6.	PIERĀDĪŠANAS PRIEKŠMETS UN STANDARTS	559
6.1.	Kriminālprocesa regulējuma pietiekamība un skaidrība attiecībā uz pierādīšanas standartu un pierādījumu pietiekamību	560
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	levads	563
	Pierādīšanas standarta/pierādījumu pietiekamības izpratne un tvērums pētījumā	563
	Tiesiskā drošība un krimināltiesību (t. sk. procesuālo krimināltiesību) normas	565
	Uz pierādīšanas standartu/pietiekamību kriminālprocesā attiecināmās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijas normas un aktuālā Eiropas Cilvēktiesību Tiesas prakse	567
	Uz pierādīšanas standartu/pietiekamību kriminālprocesā attiecināmās Eiropas Savienības normas un aktuālā Eiropas Savienības Tiesas prakse	570

	Pierādīšanas standarta/pierādījumu pietiekamības kriminālprocesā tiesiskais regulējums Latvijā	576
	Pierādīšanas priekšmeta tiesiskais regulējums	577
	Pierādīšanas pienākuma tiesiskais regulējums	581
	Pierādīšanas standarta tiesiskais regulējums	585
	Pierādījumu pietiekamības tiesiskais regulējums	590
	Pierādījumu pazīmju (prasību pierādīšanā izmantojamām ziņām) tiesiskais regulējums	592
	Kopējie secinājumi — viedoklis par Latvijā spēkā esošā tiesiskā regulējuma pilnveides nepieciešamību	597
6.2.	Pierādīšanas standarts un priekšmets	599
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	Pierādīšanas standarta un pierādījumu pietiekamības tiesiskā regulējuma izvērtējums	600
	Pierādīšanas standarta un pietiekamības noteikšana praksē – būtisks kriminālprocesa (un tā virzību) noteicošs faktors	607
7.	KRIMINĀLPROCESA PRAKTISKĀS NORISES AKTUALITĀTES — ATSEVIŠĶU KRIMINĀLPROCESA STADIJU PROBLEMĀTIKA	611
7.1.	Izmeklēšanas efektivitāte Latvijā: problēmas un iespējamie risinājumi	612
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	Ievads	612
	1. Izmeklētājs Latvijas kriminālprocesā	612
	2. Kāds ir mūsdienu izmeklētājs?	617
	3. Izmeklēšanas kvalitāte	619
	Kopsavilkums	620
7.2.	Izmeklētāja darbības uzraudzība	622
	<i>Ārija Meikališa</i>	
	Izmeklētāja darba uzraudzības un vadīšanas dualitāte	623
	Izmeklētāja un uzraugošā prokurora sadarbība	624
	Ārēji iniciētā kontrole	626
	<i>Post Scriptum</i>	627
7.3.	Tiesu prakse Kriminālprocesa likuma 464. un 465. panta piemērošanā	628
	<i>Kristīne Strada-Rozenberga</i>	
	Pētījuma vispārīgs apskats	628
	1. Krimināllietas iztiesāšanas bez apsūdzētā piedalīšanās (KPL 464. pants) un apsūdzētā prombūtnē (KPL 465. pants) tiesiskā reglamentācija Latvijā	630
	2. Tiesu prakse krimināllietu iztiesāšanā bez apsūdzētā piedalīšanās (KPL 464. pants) un apsūdzētā prombūtnē (KPL 465. pants)	646
	Ieteikumi	675
	<i>Post Scriptum</i>	677